

Certifiering av Minnesmottagning på vårdcentraler inom Hälsoval Värmland

Bakgrund

En demenssjukdom innebär en kognitiv svikt som beror på specifika sjukdomar i hjärnan. Kognitiv svikt kan förekomma vid ett antal olika tillstånd och sjukdomar. Det finns över 100 mer eller mindre vanliga sjukdomar, ofta neurologiska, som i sin symtombild har kognitiv påverkan. Även vid hög ålder kan den kognitiva förmågan påverkas av andra mer vanliga sjukdomar där kombinationen hög ålder och multisjuklighet kan leda till påtaglig kognitiv nedsättning.

För att kriterierna för demenssjukdom ska vara uppfyllda måste svikten vara uttalad och sänkt från en tidigare högre kognitiv nivå, och så uttalad att arbete eller socialt liv påverkas.

Det finns i dag 130-150 000 personer med demenssjukdom i Sverige, motsvarande uppskattningvis 5000 personer i Värmland. Demenssjukdom är idag inte möjlig att bota men det är möjligt att med olika vård- och omsorgsinsatser lindra symtom, underlätta vardagen och förbättra livskvaliteten för personer med demenssjukdom och deras anhöriga.

Risken att insjukna i demenssjukdom ökar med stigande ålder. Åtta procent av alla som är 65 år eller äldre och nästan hälften av alla som är 90 år eller äldre har en demenssjukdom. Det är ovanligt, men förekommer, att en demenssjukdom drabbar personer under 65 år. I Sverige uppskattas antalet yngre personer med demenssjukdom till cirka 8 000–9 000 varav merparten är 60–65 år. Varje år nyinsjuknar cirka 24 000 personer i en demenssjukdom och ungefär lika många med demenssjukdom dör.

Det finns inget som tyder på att risken att insjukna i demens har ökat under senare år. Däremot förväntas antalet personer med demenssjukdom att öka kraftigt efter 2020 när personer som födda på 1940-talet och framåt uppnår en högre ålder.

Det finns flera olika typer av demenssjukdom. De vanligaste demenssjukdomarna är Alzheimers sjukdom, vaskulär demens, Lewykroppsdemens och frontotemporal demenssjukdom. Det finns också så kallad blanddemens som innebär att personer har flera av sjukdomarna i kombination. Demenssjukdomen kan ha olika symtom och förlopp beroende på vilken typ av sjukdom som personen lider av. En förutsättning för att kunna ge stöd och en god vård och omsorg till personer med demenssjukdom är att personen genomgått en utredning för att fastställa en diagnos som omfattar både en bedömning av sjukdomens typ och stadium. Debuterar demenssjukdomen före 65 års ålder kallas det för demenssjukdom hos yngre eller tidigt debuterande demenssjukdom.

Ett strukturerat omhändertagande på en Minnesmottagning med interprofessionell samverkan, syftar till att förbättra vården, skapa tillit och trygghet för dessa patientgrupper i primärvården.

Ett antal vårdcentraler inom Hälsoval Värmland har intresse av att bli prövade utifrån en certifiering.

Syfte

Syftet med att certifiera Minnesmottagningar inom Hälsoval Värmland är att kunna skapa förutsättningar för kvalitet i utredning och uppföljning av personer med en demenssjukdom och att vara ett underlag för förbättringar i primärvården.

Certifiering

Att bli certifierad innebär att en Minnesmottagning blir prövad utifrån ett antal kriterier. Dessa skall följas upp årligen. En Minnesmottagning som blivit certifierad och som vid granskning inte uppfyller kraven blir decertifierad med möjlighet att få tillbaks certifiering när kraven uppfylls igen. På 1177/vårdguiden anges vilka vårdcentraler som har en certifierad Minnesmottagning. Nedanstående kriterier gäller.

Grundcertifiering

Kriterier för grundcertifierad Minnesmottagning:

- Arbetet med Minnesmottagningen ska följa Socialstyrelsens nationella riktlinjer och aktuella vårdprogram och terapiriktlinjer för vård vid demenssjukdom.

Ansvarig sjuksköterska ska vara utsedd och:

- ha utbildning inom området demens och/eller geriatrik (ingår i distriktssköterskeutbildningen).
- ha fortlöpande utbildning vilket uppnås genom deltagande i nätverksträffar, vg se nedan Planerade fortbildningsinsatser.
- ha avsatt tid för arbetet på Minnesmottagningen med 0,5 timme/vecka/1000 listade patienter.
- ha tidsbeställd mottagning med organiserad telefonrådgivning.
- ska ha en överenskommen samverkan med övriga aktörer inom området. Till exempel aktuell kommun.
- Specialist i allmänmedicin eller geriatrik ska ha uppdraget som medicinskt ansvarig för Minnesmottagningen. Läkaren ska ha fortlöpande utbildning vilket uppnås genom deltagande i nätverksträffar enligt nedan, vg se Planerade fortbildningsinsatser.
- Ansvarig sjuksköterska eller annan person ska registrera i SveDem, det svenska demensregistret.
- Etablerad samverkan ska finnas med arbetsterapeut.

Planerade fortbildningsinsatser 2020

- Nätverksträffar för demenssjuksköterskor, en gång per termin.
- Nätverksträffar för medicinskt ansvariga läkare, en gång per termin.

Genomförande

Enhetschef/verksamhetschef fyller i en strukturerad ansökan innehållande en beskrivning av Minnesmottagningen, bemanning, kompetens, ansvar, vg se bifogad blankett, vilken skickas till Berit Bryske, Vårdvalsenheten Landstingshuset, senast XX XX inför certifiering för 2018. Godkänns av Vårdvalsenheten Värmland i samarbete med representant från Specialistminnesmottagningen.

Karlstad 2020-04-28

Madelene Johanson, Silvialäkare, Specialistminnesmottagningen, Medicinkliniken, Region Värmland